

1. astakipa-of kens masparwa^c xi.n danzin
kaban // ma kens kre. ma^c = een kippenkoopman //
2. menavrint-of kamara.t istabloma gongi.ta
22. eksalu kwelokos xe. va - grote zijn kw. ta -
fli. r krals zijn bessen vande vlier, bessen van
aardappels heten ook kralo
3. te.gawordax spinaxa ale.in xmar mimosinas
of mafinas
4. spr. jan is-of izanzwa. wa. rak // la. sta //
5. vpdax xep kre. gaza vax xamolt bro. ut
6. dante marman hz masplentar izanariza^c
7. das xipar laektazan terna. f
8. indafabrik esnaktaxi. on
9. kums -of kumdagas hi. r man ke. ija
// mas xo. on ke. ija //
10. bo. s giftsors fi. r paetjas bi. r -of gimā
vi. r glos. ra bi. r - glaskas - mhalaf pintja
sne. val (jenever) // antatsal = zowel, dat iemand
of net dronken van wordt //
11. brenjons da. lsk m pa. kilos. kri ko // twija
en twe. // (kri ko zijn volgens zegslieden soort
kleine, zure pruimen, kunnen ook zure kersen zijn
(men weet het niet goed) - prout ook wel gebruikt
bv. gezegd 100 prout
12. xakaba of xaken mitara ve. va dri. lita^c we. in
vpxadrupka // vpxarō. pa is platter //
13. he. i bdræ. gda me. in -of ma midana -of
minaknjal // darsa midana do^c sknjal //
14. ikhe zana kni. gazi. on
15. vastan d. vant waznifplme. r gavi. art
// tesnifal //
16. ikre -of ikbem ble. j dak mi haeli nime.
zegga. on
17. ikhet -of hebatnixda. n - hoerd o
18. wi higtat xadon en xada. n - dandija dido. r
onk lamp
19. spien - spinawepa - rorr. gæsbol
20. pat - mals - ba. n - bana. ut - - - waj // onā
dris = kleine weide bij het huis - ma kamp = wa. - of.
ho i kamp - m ho x. he. x = een hoge heu - padstul -
- ma hekfers - ma vliender (bruine zijn
hdrels - andere vlienders
21. di kæl -of dijakæl (sterker aanwijzend) ma. kta
da hi. alwe. val ont fæxta // dandija //
22. eksalu kwelokos xe. va - grote zijn kw. ta -
fli. r krals zijn bessen vande vlier, bessen van
aardappels heten ook kralo
23. enplant loet fpl a. u w x e. r avbre. rkr
24. dijonkont kemis ens xabe. ta // telokambe. t //
25. gimā -of gsmē. in twi. ja bre. jasti. on -
bre. ija - of bre. ista
26. dastambe. lt stoetar nime^c // mas xona //
27. dijamens kedanle. van aronprins // man
grō. autan he. r //
28. ly. sife^c isni indan hzmæl gable. va // dan
dy. val // lysifers = lucifers //
29. das xō. u lke. indax xe. in mitomestar no^c
daxi. r gawes
30. xkantax nikuma vradakls. ze
31. da b dē. sta -ook b dē. sta (e. i iets i-achtigs)
dringhoge. r le. nat // drankston = ton voor
met wata^c aangemengd varkensvoer // tana kas -
tonnetjes //
32. he. i kani gonwera ka want hz he kje. olpe. in
// kampē. in = tandpijn //
33. stektis -of maktis manste. l ondim besam
34. ne. - meta ke. gals spalaxa nime^c // spf. r la -
gaspalt //
35. he. -of he. i ikhe wa -of ikhe w^a l twe
of mpa. r kizagrupa
36. dipē. r isni rē. r do^c zitnagon wotapeten
// dāpera is meerw., pe. r kas is verkleinw. //
37. zaxē. in wex no^c t fælt (t fælt = donaker -
et t q. lant = bouwland - no^c dāpoldo^c =
naar de weilanden in de omgeving van de Maas //
38. xaketa mæ^c stasænta helapa vpmā. kr
39. he. i zalst -of zalt nō. t we. it brenja
40. xista helafan dāzoma kwe. it
41. damens musan vto. u bows. ra (damens
is de echtgenoot) // janwe. f is platter //

42. Indama s zwema is araxav^rlak
 // Indasxælda //

43. he: i hefðelprats imdati sta. rak is

44. we: i en weli mstad^r.² de. nohelsfan hets
 Engeli da a. ndara hets // bns: bij ons - boeli:
bij jullie - balsman: bij alle mensen //

45. hetsap is efkas tabet splixta

46. onx maetsalax isovæt aran va. rak^a (= di k)
 // vætmaetsa //

47. witwe: itsta sprizpakan hiegt xawona // w
 hirngawet //

48. dam bomkwe. ka^r (meestal naam v. d. man gezegd,
 er zijn geen boomkwekers) zaldambom enta

49. du yrestat fenster istu - of dixt (fensters
 zijn luiken buiten - da r^o.^oma zijn hojinen met ruiten -
 xy.^oma = zemen //

50. tbsqintsloe. ja varda y. rstamis - da le. stamis.
 tlof

51. betspra. i - kirkendril - va^r spraj. - ce. it spraj.
 - - ce. it bra. ja - klo. t ma. ka - maes bre. ka -
 an botram sme.^ora (an botram zijn twee plakken,
vaak één roggē en één witte) // lo.^o.^oja = looven,
 bra. ja = breien //

52. di vr^o.^o hitat h^o.^r lo. t^o knipra // da wefka //

53. xan vodar hitam zesfor.^r na dasx^o.^oel lotagan
 // onemat - onxanvat = vader - ons man : onze moeder //

54. ikhemafx^o.^r ja imrol^o. t langst wstar taga. n

55. vo. lver. rza xidani f. l onde. skantr

56. e. rdapsta x^e.ⁱni f. l wert // ko. lsa en k. f. lsa //

57. dasx^o.^r tar st n be: dano. va - davy. r h^e.^r t //
 // h^o. l // dan h^e.^r t ke.^ora = de keuken vegen //

58. indame^r t izat noxta ka.^o w imta kotsa

59. di kars givan heldar l i x - w^o. na

60. he: i trukst pert onxanasta^r t (dape. it is mv.)

61. vruget kwa. mdageli hi.^o r idar ja.^r na da
 kezemis // kwa. mdageli d^ost = kwamen jullie hier -
 heen - gins en d^ost = daar en hierheen - g^ondar = ginds
daar - g^ondar we: i t //

62. dap^o.^r tar zin dadonxan livan ke.^o r v^olmar h^e.^r is

63. g^ora. x mawel of magu. t margaxint niks te. gam^o

64. da zwolawa zlatga.^o w traxkoma - of w^oramkoma

65. g^oda vanda. x gin kartsp^o.^ola // kl^o.^o va^r jaso -
 rika (soorten kaartspelen) //

66. e.^o taze ge. rs ke. r. s of ke. r. s

67. xanamo.^o tar is k^orat - he: i li langstestr^o. t
 // sto.^o m^o fits was de vroegere benaming //

68. tis fanda. x wa. ramgowist entixanx. xtan
 of l^okarons. vant

69. daj^o n^oka lapt op blo.^o.^o t^o vy. t^o

70. dar xanba. r^o s inda kan - ook di kan is x^oba. r^o ta

71. ikwa dat bod onambri. f braxt

72. xkhet on manha^r t - of manha^r t dyt mawir. ja
 // he: i n moar dadywi^o ja //

73. i kan mi gina.^o sa mensa imgon | a.^o sa =
verkeerd, overrechts (van kousen)

74. nasx^o fte. it spanowst pert fardane. j ka. r
 // xaspina^o tin = zij spanden het in //

75. ikhebambitja korts fan vanda v^olrm^o dx^o.^r a. f

76. da x^o.^o n vanda kn^o n^o izok^o talda. t x^o wist
 // da j^o n^o van ieder ander //

77. wita gina r j^o m^o. ka^r ta w^o.^o na - onamb^o.^o x

78. di r^o.^o x^o heba lay doras // antora = een toren -
 kora = koren // doras is ook Dorus // ku.^o r = zangkoor -
 r^o.^o x = rogge, x iets van explosief //

79. ikxlv^o var gins na. rts of snarsfan - of af -
 onwo.^o r t // gawitaz niks of af fan //

80. tke: i ja nu kintja (dit moer gevonden) wa.^r
 do.^o t v^olradazt kno (= kunnen tegt.) do.^o.^o ja
 // on olsgandax = een hele dag. o l i n = helemaal, geheel //

81. xand.^o ga enxanora lo.^o.^o ja

82. k^o.^o r - of: d^onderka is min m^o ja nat b^o s x^o gon
 ambrembsx^o na t^o p^o l^o k^o

83. do. l. r xonsp^o.^r t fandi lit^o r

84. he: i zeta xan ke.^o l^o.^o ja en kwekta ha^r t
 (kwe. ka = schreeuwen - kl^o tsa = roddelen) //

88. dime. na de janska. ndars as xelt be. iens xetke 110. angotro. ut we. if mut xu. t keens na. ja
 // vorst-kebo en ha. uwa- he. i he. srat // rijkdom - // // iemand doet na. ja = iemand er uit slaan //
89. darmont is dry. x fandonds. r 111. ik he hi. r gras xara. it martwa. gnguy x. t
 // vorst- onkruid //
90. daxana krumawex- gamut we. it am do. zhe. no 112. dambra. uwa. r x dat no x falt ady. x x mto
 ba. uwa
91. iks. x fnda klæ. njanska ontramka // on 113. ba. ka. ik ba. k- ge ba. kt- he. i ba. kt- ba. kti-
 trammelka voor hoekjes //
92. dijambuk is kapat xagon- he. i ha m ka. rst 114. we. i ba. ka- ik ba. kt- ge ba. kt- he. i ba. kt- we. i
 ba. kt- we. i hengaba. ka (wa ham = we hadden)
93. ingastekt // he. i ha = hij had // ga. it // 115. bijs- ik bij- ge bit- he. i bit- we. i bijs- bijs
 we. i- ik bij- ik he gaboja- boja xeli ok
94. xon ve. x of litja wa. r kort ma. t oxu. t 116. tixan klæ. ntja maran fe. ntja // tixan ko. j //
95. œ. tazon isat be. sta vanalas 117. ga. kant hi. a. ja kre. ga aptama. t
 118. he. i he. j gaxe. t dati n me. n zal denkr
 // n me. n = om mij //
96. mas xatæz mut xu. t kana mik 119. da mæ. t of at dms mæ. ja xon dati gæ. k ha
 120. dæ wa. r ve. i fre. x
97. ny. kt is no me. n hut 121. ondærdijon. i k ligav. l ekals // e. x horæ =
 eekhoræn // dijambom //
98. ik we. t kost nit wæokam xy. komut 122. twotæ zalda. lok gontko. ka- tko ktal
 123. tho. j is no xij. x- t is no x ma. kre k xoma. jt
 // e. i mat = tweede groei van het gras //
99. ma. ka. wæ kældæ is xu. t fart bi. æ 124. majon. r ma. ka midændu. ja vanana. d
 125. da boempka zalda. r ni hendoxuy. ja // g. n
 hendæ. iemand, die moeilijk is in gezelschap //
100. ikmus sabelut dæ ynka n mæntæ sta. rækr 126. ni mæ. kælæk kana gry. ja //
101. ik mut y. æ æt fujæ indæstakrœ. ja 127. dæpst. æ r he. gujæ we. n
 128. ons a. u wh. u s is af xæbra. nt // af xæstokt =
 afgebrand, bv. xæ hævæn af xæstokt = zijn huis is
 verbrand //
102. mæn bry. r wa. x my. i 129. dæ roma spæta œ. tætoe. ja van da ku
 // spæ. tæ = douche in vleesch (d. 149) //
103. dæ rombu. r hidsæns grō. æ tætu. r 130. da hoestæ læ. it - æn kræ. u s- t we. d kræ. u r
 131. dæ bæris fands kry. ga- of kry. ga- of kræwa. ga
 boe. t gæ d. ondærdæ la. st- of dærdæ wæta
104. damælsk is dænæn xæ. sty. r tæm (nl. de 132. dat we. d dæ. tærs kwa. mæn. r of no b. æ tæ
 karnemelk) mævætæm
 133. b. æ t ook gedeelte (eën poot) van eën geslacht diër //
105. wæxæn dipat hændæx inany. r dæxt kana gæ. i 134. dæ dæ. r is fan b. k. k. h. æ t xæmækt // b. k. æntjæ //
 (over beuken wordt zelden gesproken, zijner niet,
 behalve misschien in enkele tuinen)
106. dæ ve. lt n s ks vram tæ ægæ - a) he. i ishij. æ 135. di dæ. r is fan b. k. k. h. æ t xæmækt // b. k. æntjæ //
 na. u - b) he. i æ ægæt hi. æ na. u // t na. u wæ. r =
 het spant er, het is er moeilijk //
107. he. i kæmt no. it ximany. tæ l. æ t 136. dæ dæ. r is fan b. k. k. h. æ t xæmækt // b. k. æntjæ //
 (over beuken wordt zelden gesproken, zijner niet,
 behalve misschien in enkele tuinen)
108. inita. lija æ. in bæragæ di vy. x spæ. u wa 137. dæ dæ. r is fan b. k. k. h. æ t xæmækt // b. k. æntjæ //
 // spæ. tæ = verwijderen van speeksel - spæ. i gæ -
 (spe. x - gæ spe. x) - vomeren - ktsæ = vomeren //
109. dæ rævdæ dæ. r æptæ dæ. wa 138. dæ dæ. r is fan b. k. k. h. æ t xæmækt // b. k. æntjæ //
 (over beuken wordt zelden gesproken, zijner niet,
 behalve misschien in enkele tuinen)
110. indæ græ. f (= Grave, stadje aan de Maas) - in 139. dæ dæ. r is fan b. k. k. h. æ t xæmækt // b. k. æntjæ //
 dæ ræ. æ k (Reek, dorpje in de buurt) he. b. æ æ - of
 hænæ ænstæ k fands b. r. xæ v. æ r

131. xə-kəβənnə m bənt en bls. "w gəstər. gə
 132. dəsə. "s ɪzəm-bitjə doen- fls. w // [f. j van vlees] //
 133. dəsə. "w lɪdɪk
 134. tɪzənce wəx het xələ. "jə dəkugəzɪn kə
 135. nɪ. "w pɔ. "rt wɪtən dɪŋ nɛ. "jəstət
 136. du. n- ɪk dɪjst- gɛ dɪgət- hɛ. "dɪgət en
 dɪ. gət- wɛ. "dɪnst- (ɪk dʊnd lɪt- ɪk gə nɑɑ
 Lɪtɪ)- gɛlɪ dɪgət- xɛlɪ en xɛ dʊnt- ɪk dɪnt-
 gɛ dɪnt- of dɪnst- hɛ. "dɪnst- wɛ. "dɪnənt-
 gɛlɪ dɪnənt- xɛlɪ dɪnənt- dɪnɪk dɑ- dɪn
 hɛ. st mɔ- dɪnə xɛ lɪ st mɑ " // hɛ. "dɪwst
 nɪ lɑŋ mɪz = hij leeft niet lang meer //
 137. dū. "pə- dū. "pjəpən- dɪj. "ɔpfont. dəsaldɑ. tɔ

138. dɔrsə- hɛ. "dɔrst- hɛ. "dɔrstə- hɛ. "hɪxɔdɔrst
 139. bɛ. "nə- ɪk bɛ. "n- gɛ bɛ. "nt- hɛ. "bɛ. "nt- wɛ
 of wɛ. "bɛ. "nə- gɛlɪ bɛ. "nt- xə bɛ. "nə- bɛ. "ntɪ-
 bɔntɪ- of- bənt hɛ. "ɪ- ɪk hɛ gəbəndɔ
 140. Locale Landnamen: mɔmbɪ. ndəx = 100 are-
 mɔmɑ. rəgə = 84 are- mɔn hɔnt = 14 are (xɛs-
 axt hɔnt = benaming van landerijen = ndəpɔldɔ)-
 m vɔt sɔnt = 10 are- mɔ xɛ. pɔl = 20 are
 141. Locale Waternamen: də wɪtəzɪŋ = de Hertogs-
wetering - də grɔ. "tə endə kɪz. nə mɛ. "z =
watertjes, die op de wetering uitlopen - dɔ
 xwɛ m kɔm = uitgegraven gedeelte bij de mɛ. "z-
 də mɔ. s = de Naas (an grɔ. f. - an grɔ. f. kə = een sloot-
een slootje - də zɪj. "tɪjɛ, waarin afvalwater terecht komt)

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is : ɔs

De inwoners heten: ɔsə. rɔ

hun bijnaam luidt: ɔsə mɛ. sɔstɛ. "kɔrs - musakə

obantal inwoners op 1 jan. 1956: 26000 inv. (50 jaar geleden ± 10000 inv.)

taaltoestand. Voornaamste gedeelten: dən hɪ. vɔl (centrum) - dən hɛ. "huk - də vlaskuk-
 vɔpɔsən- də wɪtə huf- tɑmstɔlɛ. nɛ- tɔxɔjə kə fɛlt- də hɛ. sɔ pɔt (oude weg naar Heesch) - tɔxɔk
 fɛlt- də rɔjə- də jɑ. nə huf- də dɑ. nə huf- də rɔsɔlɛ. nɛ- də kɑ. zə nɑkə "z

obuiddelen van bestaan: In ɔs zijn grote fabrieken van vleeswaren (Zwanenberg - Hartog) -
 een fabriek van pharmaceutische preparaten (Organon) - van elektrische apparaten (Filips), van
 tapijten, hout. Om de plaats wonen boeren.

Daar er in ɔs veel nieuwe inwoners zijn, wordt het ɔs' lang niet door alle inwoners gesproken.

Zegslieden. 1. Wilhelmus Antonius van Son; 65 j.; melkhandelaar; hier geb.; heeft hier
 altijd gewoond; V. en M. van ɔs; spreekt gewoonlijk het dialect van ɔs.

2. Allegonda van Son; Van Koei (vrouw van 1); 51 j.; hier geb.; heeft hier ^{gewoond} altijd; V. van
 ɔs, M. van ɔs; spreekt gewoonlijk dialect.

3. Geert Ruuda van Son; 64 j. (zuster van 1) heeft opname gedeeltelijk meegemaakt.

4. Adrianus (geb. 1932), Marinus van Son (geb. 1933) met nog 4 jongere kinderen aan omzetting
 lijst meegewerkt.)

(De heer Jansen heeft hele opname meegemaakt, pater Jagers heeft dit gedeeltelijk gedaan.
 Beide heren zijn trouw Nederlands aan het Vrijheidslyceum te ɔs).